

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการประเมิน

จากการศึกษาผลความสำเร็จการบรรลุเป้าประสงค์ในภาพรวมของแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2561 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัดเป้าประสงค์และค่าเป้าหมายที่เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน จำนวน 23 ตัวชี้วัด ปรากฏผลว่า สามารถดำเนินการบรรลุเป้าประสงค์ได้ จำนวน 17 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 69.57 ไม่สามารถดำเนินการบรรลุเป้าประสงค์ จำนวน 4 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 17.39 และไม่สามารถติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดได้ จำนวน 3 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 13.40 มีผลการดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของตัวชี้วัด ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล มีตัวชี้วัดเป้าประสงค์ จำนวน 3 ตัวชี้วัด มีผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าประสงค์ตามตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น จำนวน 3 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) ผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2) ร้อยละของคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของการดำเนินงานของหน่วยงาน และ 3) จำนวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาและส่งเสริมการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหาร การบริการและการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีตัวชี้วัดเป้าประสงค์ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ผลการดำเนินงานยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดขึ้นทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วไม่ต่ำกว่า 30 Mbps 2) จำนวนระบบฐานข้อมูลกลางด้านการศึกษาของประเทศที่ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย มีตัวชี้วัดเป้าประสงค์ จำนวน 9 ตัวชี้วัด มีผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าประสงค์ตามตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น จำนวน 5 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 55.56 ได้แก่ 1) ร้อยละของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่ฝึกอบรมเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือระดับต่างๆ ผ่านการประเมินทุกระดับ 2) ร้อยละของผู้เรียนในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ หรือทักษะด้านอาชีพ สามารถมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพได้ 3) จำนวนรูปแบบและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา 4) จำนวนผู้บริหาร ครูสอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยได้รับการพัฒนา และ 5) จำนวนแกนนำเยาวชนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามบริบท อัตลักษณ์ของท้องถิ่น/กลุ่มจังหวัด มีผลการดำเนินงานที่ไม่บรรลุเป้าประสงค์ตามตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น จำนวน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ร้อยละ

ที่เพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) 2) ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ การศึกษานอกระบบ (N-NET) ทุกรายวิชาทุกระดับ และ 3) ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด และไม่สามารถประเมินผลได้ จำนวน 1 ตัวชี้วัด ได้แก่

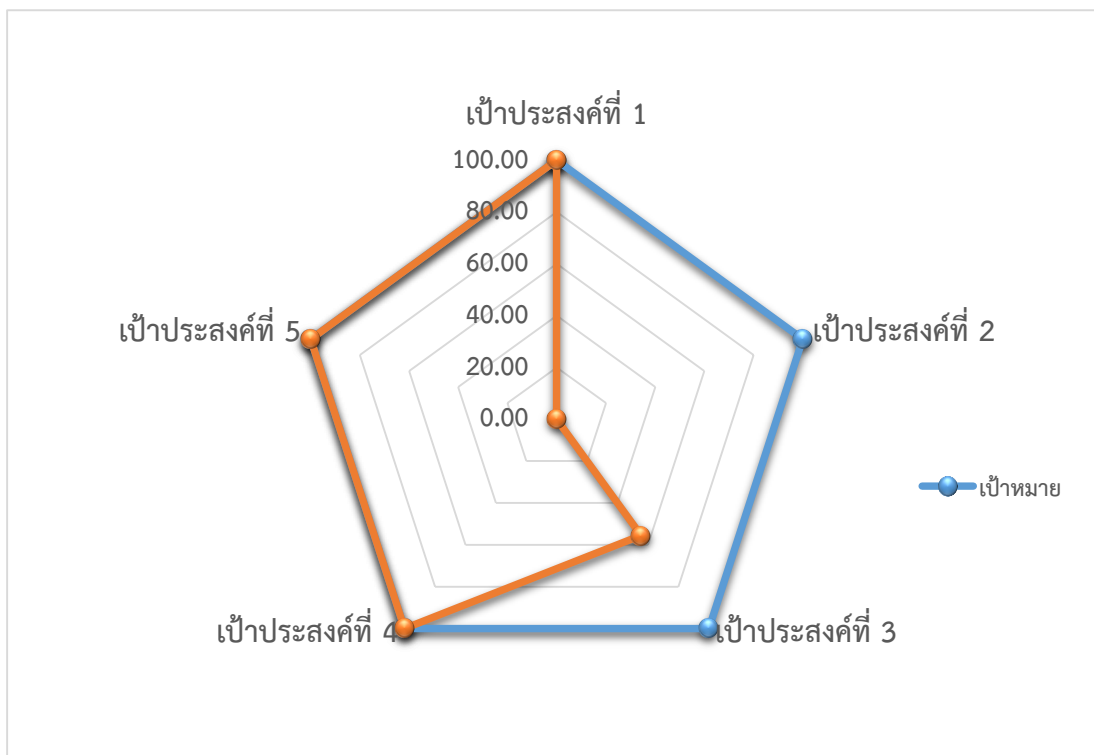
1) ร้อยละของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่ได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการกระจายโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีตัวชี้วัดเป้าประสงค์ จำนวน 6 ตัวชี้วัด มีผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าประสงค์ ตามตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น จำนวน 6 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) ร้อยละของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ที่ลงทะเบียนเรียนในทุกหลักสูตร/กิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องเทียบกับเป้าหมาย 2) ร้อยละของผู้รับบริการ แหล่งเรียนรู้เทียบกับเป้าหมาย 3) ร้อยละของกำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป 4) ร้อยละของผู้ผ่านการฝึกอบรม/พัฒนาทักษะอาชีพพระยะสั้นสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือพัฒนางานได้ 5) ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเทียบกับค่าเป้าหมาย และ 6) จำนวนภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด/พัฒนา/ส่งเสริมการศึกษา (ภาคีเครือข่าย : สถานประกอบการ องค์กร หน่วยงานที่มาร่วมจัด/พัฒนา/ส่งเสริมการศึกษา)

ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ข้าราชการ ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความก้าวหน้าในวิชาชีพมีศักยภาพ ในการปฏิบัติงานและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีตัวชี้วัดเป้าประสงค์ จำนวน 3 ตัวชี้วัด มีผลการดำเนินงาน ที่บรรลุเป้าประสงค์ตามตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้น จำนวน 3 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ 1) จำนวนเรื่อง ของการพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 2) ร้อยละความพึงพอใจ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) ร้อยละของข้าราชการ ครู และบุคลากรทางการศึกษากลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาและนำไปใช้ ในการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ หากนำค่าร้อยละของผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าประสงค์เป็นรายด้านข้างต้นมาวิเคราะห์ ในรูปแบบของกราฟเรดาร์ (radar graph) ที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างผลสำเร็จ และ/หรือ ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 4 และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 มีผลการดำเนินงานที่สามารถดำเนินการได้ใกล้เคียงกับเป้าประสงค์ได้มากที่สุด ในขณะที่ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 มีผลการดำเนินงานที่ยังห่างจากเป้าประสงค์มากที่สุด ดังภาพที่ 2

ภาพประกอบที่ 3 ความแตกต่างระหว่างผลการดำเนินงานหรือผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าประสงค์ในแต่ละด้านของแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

และเมื่อทำการวิเคราะห์จากผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเป้าประสงค์รวม ซึ่งมีตัวชี้วัดเป้าประสงค์ จำนวน 4 ตัวชี้วัด พบว่ามีผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าประสงค์ตามตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้นจำนวน 3 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 75.00 ได้แก่ 1) ผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2) ร้อยละของคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของการดำเนินงานของหน่วยงาน และ 3) ร้อยละของกำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป และไม่บรรลุเป้าประสงค์ จำนวน 1 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 25.00 ได้แก่ 1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
 - 1.1 การพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

1.1.1 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการต้องให้ความสำคัญในการขับเคลื่อน ผลักดัน กำกับ และติดตามผลการดำเนินงานภายใต้ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นสำคัญ

1.1.2 กระทรวงศึกษาธิการอยู่ในช่วงปรับปรุงโครงสร้างทำให้หน่วยงานในระดับพื้นที่ขาดความพร้อมในการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการทำงานในภาพรวม ควรมีการสนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงานให้เพียงพอและเหมาะสม ทั้งในด้านอาคารสถานที่ บุคลากร อุปกรณ์สำนักงาน และงบประมาณ

1.2 การจัดทำฐานข้อมูลกลางด้านการศึกษาของประเทศที่ได้รับการพัฒนาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน กำหนดการพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานได้แก่

1.2.1 การจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีขั้นตอนที่ซับซ้อนจากเดิม ทำให้การดำเนินการล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด

1.2.2 การประชาสัมพันธ์แต่ละรอบต้องใช้เวลาดำเนินการและคณะกรรมการที่มาจากบุคคลภายนอกมีภารกิจหลัก ทำให้จัดสรรเวลาในการประชุมทำได้ยาก

1.2.3 ขอบเขตงานกำหนดให้ดำเนินการสำรวจและศึกษาระบบข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสังกัด ซึ่งต้องใช้เวลาในการประสานผู้แทนหน่วยงานเพื่อให้ได้เวลาที่ตรงกันทำให้เกิดความล่าช้าของงาน

1.2.4 ขอบเขตงานจะต้องเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานที่จัดการศึกษาทั้งในและนอก ศธ. ทำให้ต้องใช้เวลาและบุคลากรของผู้รับจ้างจำนวนมากเพื่อศึกษากระบวนการปฏิบัติงานและระบบฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานทำให้ต้องใช้เวลามากในการดำเนินงาน

1.2.5 ภาระงานที่กระทรวงจะต้องดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลตามรอบปกติ (10 มิ.ย. 2561) ซึ่งเป็นระยะเวลาเดียวกับการดำเนินการโครงการทำให้ผู้ประสานงานของหน่วยงานไม่สามารถจัดสรรเวลาให้กับผู้รับจ้างได้ตามเวลาที่กำหนด

1.3 การขับเคลื่อนและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรมีการดำเนินการดังนี้

1.3.1 สนับสนุนให้ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

1.3.2 กำหนดมาตรการและแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กตกหล่น (เด็กที่ไม่สามารถเข้าถึงการศึกษ เด็กที่ไม่ได้เข้าเรียน เด็กที่เข้าเรียนแล้วไม่ไปเรียน และเด็กที่ออกกลางคัน) โดยประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ

1.3.2 ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพและโภชนาการที่ถูกต้องให้แก่สถานศึกษา ครู และนักเรียน ควบคู่กับการอุดหนุนงบประมาณอาหารเสริม (นม) และอาหารกลางวัน สำหรับนักเรียน

1.3.3 สนับสนุนการนำแนวคิดการจัดทำแผนจุลภาค (micro planning) ไปประยุกต์ใช้

ในการวางแผนระดับพื้นที่ เพื่อวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค ในการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ประชาชน ทั้งในด้านการศึกษาและการส่งเสริมการประกอบอาชีพในชุมชนได้ตามความต้องการและความสนใจของท้องถิ่น

1.3.4 พัฒนาช่องทางการให้บริการความรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาและเทคโนโลยีการสื่อสารให้หลากหลายเพื่อสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่

1.4 การขับเคลื่อนและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในระบบนอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ควรมีการดำเนินการดังนี้

1.4.1 ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และมีเหตุผล และรู้จักค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง

1.4.2 ให้การสนับสนุนหรืออุดหนุนงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนทุกกลุ่ม (ครูโรงเรียนเอกชน ครูสอนศาสนาอิสลาม ครู กศน.) ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

1.4.3 ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นในแต่ละระดับพื้นที่ให้มีความหลากหลาย มีคุณภาพ และคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายในแต่ละช่วงวัย

1.4.4 ส่งเสริมให้ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้และเน้นการเรียนรู้ในวิถีชุมชน

1.4.5 สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพ โดยกำหนดภารกิจให้หน่วยงานหรือสถานศึกษาพัฒนาภาคีเครือข่ายเพื่อให้ทุกภาค ทั้งภาครัฐราชการ และเอกชน ร่วมกันส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง

1.5 การขับเคลื่อนและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล ข้าราชการครู ณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ควรมีการดำเนินการดังนี้

1.5.1 ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษากลางที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างประเทศภูมิภาค เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและการดำเนินการภายหลังปี พ.ศ. 2558

1.5.2 กำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางสำหรับใช้วัดและประเมินผลผู้บริหาร ครู ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาที่เข้ารับการพัฒนา เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

1.6 การขับเคลื่อนและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ ควรมีการดำเนินการดังนี้

1.6.1 ปรับปรุงการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาให้สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.6.2 สืบค้นข้อมูลที่หน่วยงานต้องการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน และพัฒนาฐานข้อมูลให้มีความเชื่อมต่อและสามารถตอบสนองต่อการใช้งานที่หลากหลาย

1.6.3 จัดทำฐานข้อมูลกลางเพื่อใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการประเมินผลครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานในภาพรวมและไตรมาสเพื่อประเมินหาประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณ รวมถึงความคุ้มค่าของการดำเนินโครงการและกิจกรรม

2.2 ควรขยายขอบเขตการศึกษาเพิ่ม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของรายละเอียดแผนงานโครงการและกิจกรรมของแผนพื้นฐานและแผนบูรณาการ

2.3 ควรดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้ครบถ้วน

2.4 ควรมีการประยุกต์ใช้วิธีการประเมินแนวใหม่หรือวิธีการแบบผสมผสาน (Hybrid Approach) เพื่อให้ได้รูปแบบการประเมินแผนปฏิบัติการฯ ที่เหมาะสม

